

holdes, men liberalisering er dog gennemført for så betydningsfulde områder som industri, håndværk, detail- og engroshandel.

Retten til indrejse og ophold kan begrænses af hensyn til den offentlige orden, sikkerhed og sundhed, jfr. traktatens art. 48, stk. 3, art. 56, stk. 1, og art. 66. Nærmere forskrifter herom er fastsat ved rådsdirektiv nr. 64/221 af 25. februar 1964.

2. Udlændingelovgivningen bygger på det princip, at udenlandske statsborgere ikke har noget retskrav på at opholde sig her i landet, men at opholdstilladelse normalt må søges i hvert enkelt tilfælde. En udlænding har heller ikke adgang til uden særlig tilladelse at udføre beskæftigelse af nogen art her i landet. Loven om udlændinge gør undtagelse fra kravet om opholdstilladelse for så vidt angår ophold af kortere varighed, jfr. § 3, og giver endvidere mulighed for at gennemføre lempelser i reglerne om opholds- og arbejdstilladelse ved aftaler med fremmede regeringer, jfr. § 10. I medfør af denne bestemmelse er der indgået overenskomst med de øvrige nordiske lande om et fælles arbejdsmarked (LTC nr. 33-34 af 29. juli 1954), som fritager disse landes statsborgere for kravet om opholds- og arbejdstilladelse. Selv for nordiske statsborgere er opholdsretten dog ikke ubetinget, idet udlændingelovens bestemmelser om afvisning og udvisning finder anvendelse.

3. Ved dansk indtræden i De europæiske Fællesskaber vil Danmark ikke kunne opretholde denne ordning over for udlændinge, der er berettigede efter fællesskabsreglerne. For så vidt angår retten til arbejde bestemmer forordning nr. 1612/68 om arbejdskraftens frie bevægelighed, at enhver statsborger i en medlemsstat har ret til at få adgang til og at udføre lønnet beskæftigelse i en anden medlemsstat. På tilsvarende måde vil der, i det omfang adgangen til erhvervsudøvelse og til at levere eller modtage tjenesteydelser er blevet liberaliseret, ikke kunne stilles krav om særlig tilladelse.

Fællesskabsreglerne er derimod i princippet ikke til hinder for, at der stilles krav om opholdstilladelse, men der vil ikke være mulighed for efter et frit skøn at nægte tilladelse, såfremt indrejsen er sket for at udføre beskæftigelse som lønmodtager, udøve selvstændig erhvervsvirksomhed, eller levere eller modtage tjenesteydelser. Personer, der indrejser i sådant øjemed, har ret til ophold i landet. Opholdstilladelse skal gives for 5 år ad gangen og uden videre fornyes. For personer, der leverer eller modtager tjenesteydelser, skal opholdstilladelse meddeles for en periode svarende til ydelsens varighed.

I visse tilfælde kan krav om opholdstilladelse dog ikke stilles. Dette gælder efter direktiv nr. 64/220,

personer, som vil levere eller modtage tjenesteydelser i en periode, der ikke overstiger 3 måneder, samt efter direktiv nr. 68/360 lønmodtagere, der har beskæftigelse af en påregnet varighed på 3 måneder eller derunder, lønmodtagere, der har beskæftigelse i en medlemsstat, men fast bopæl i en anden (grænsearbejdere) samt lønmodtagere, der er beskæftiget ved sæsonarbejde. En lønmodtager har endvidere ret til uden særlig tilladelse at opholde sig i indtil 3 måneder i et medlemsland for at søge beskæftigelse.

Ægtefæller og børn under 21 år har uanset statsborgerforhold ret til indrejse og ophold i tilslutning til hovedpersonen. Tilsvarende gælder beslægtede i op- eller nedstigende linie, som forsørges af vedkommende udlænding eller hans ægtefælle.

Som betingelse for adgang til landet kan stilles, at vedkommende udlænding er i besiddelse af gyldig rejselegitimation, enten i form af et nationalitetspas eller et identitetskort udstedt af myndighederne i hjemlandet. Medlemslandene er forpligtet til at anerkende identitetskort som tilstrækkelig rejselegitimation. Udstedelse af opholdstilladelse kan udover forevisning af rejselegitimationen ikke gøres betinget af andet end dokumentation for, at den pågældende i overensstemmelse med reglerne vil udføre beskæftigelse som lønmodtager, udøve selvstændig erhvervsvirksomhed, eller levere eller modtage tjenesteydelser. I de tilfælde, hvor der ikke kan stilles krav om opholdstilladelse, kan myndighederne forlænge, at vedkommende udlænding anmelder sit ophold i landet. Bortset herfra kan der kun stilles krav om tilmelding til myndighederne, hvis samme meldepligt er foreskrevet for danske statsborgere.

Fravigelse af reglerne om indrejse og ophold kan som nævnt foretages, når dette er begrundet i hensyn til den offentlige orden, sikkerhed og sundhed. Efter direktiv nr. 64/221 kan sådanne forholdsregler udelukkende støttes på vedkommende udlændings egne personlige forhold, og de anførte hensyn kan ikke påberåbes af økonomiske grunde. Der er fastsat særlige regler om udlændingens adgang til at opholde sig i et medlemsland, indtil der er truffet endelig afgørelse om opholdstilladelse. Der er givet særlige regler vedrørende påklage af beslutningen.

4. Efter § 3, stk. 2, i udlændingeloven kan udlændinge, hvis indrejse ikke er betinget af særlig tilladelse (visum) opholde sig her i landet indtil 3 måneder fra indrejsedagen. Ved beregningen af fristen skal der tages hensyn til tidligere ophold her i landet eller i de øvrige nordiske lande inden for de sidste 6 måneder før den pågældendes seneste indrejse. I de tilfælde, hvor en statsborger i et fællesskabsland kan opholde sig i indtil 3 måneder i andre medlemslande uden særlig tilladelse, kan denne be-